

Артур Конан Дойл

СПОГАДИ ПРО ШЕРЛОКА ХОЛМСА

**ОБРЯД РОДИНИ
МАСГРЕЙВІВ**

ТА ІНШІ ІСТОРІЇ

Переклад з англійської

Київ
“ЗНАННЯ”

СРІБНОСЯЙНИЙ

Боюся, Вотсоне, що я змушений буду піти, — сказав одного ранку Холмс по тому, як ми разом сіли снідати.

— Піти? Куди?

— У Дартмур, у Кінгз-Пайленд.

Для мене це не стало несподіванкою. Бігме, мене здивувало лиш те, що він ще досі не взявся за цю незвичайну справу, про яку тільки й мови було із краю вкрай по всій Англії. Цілісінький день мій товариш походжав кімнатою, опустивши голову та насупивши брови, і вкотре набивав люльку міцнющим чорним тютюном, геть чисто ігноруючи всі мої запитання чи зауваги. Усі свіжі випуски газет, надіслані нашим кіоскером, були ледь переглянуті й відкинуті геть. Утім, попри мовчанку, я знав напевно, через що Холмс так заглибився в думки. Нині громадськість була стурбована лише одним питанням, яке могло стати гідним випро-

буванням для його аналітичних здібностей, — це чудернацьке зникнення фаворита змагань на кубок Вессекса й трагічне вбивство його тренера. Тому, коли він зненацька повідомив мені про свій задум податися до місця, де сталася біда, це було саме те, на що я так чекав і сподівався.

— Я мав би за щастя скористатися можливістю приєднатися до вас, якщо не стоятиму на заваді, — мовив я.

— Милій мій Вотсоне, ви зробите мені велику послугу, коли підете зі мною. І я певен, ви не згаєте часу намарне, адже є кілька особливостей в цій історії, що віщують зробити її геть чисто винятковою. Маємо досить часу, аби встигнути на потяг до Паддінгтона; далі я візьмуся за справу відразу після прибуття. Ви зробите мені ласку, коли прихопите свій дуже славний польовий бінокль.

Отак я опинивсь у першому класі потягу, який нісся повздовж шляху на Ексетер, поки Шерлок Холмс зі своїм гострим і жвавим обличчям, що виглядало з-під подорожнього картуза, швидко занурився з головою в купу свіжих газет, які він прихопив у Паддінгтоні. Ми вже минули Редінг, коли Холмс застромив останню із газет під сидіння й запропонував мені свою цигарницю.

— Швидко їдемо, — сказав він, визираючи у вікно та глипаючи на годинник. — Нині наша швидкість п'ятдесят три з половиною милі за годину.

— А я не запримітив чвертьмильного знаку.

— Я також. Але телеграфні стовпи на цій лінії стоять шістдесят ярдів один від одного. Розраху-

нок тут нескладний. Отож, ви вже розглянули цей випадок із вбивством Джона Стрейкера та зникненням Срібносяйного.

— Читав усе, що “Телеграф” та “Кронікл” пишуть.

— Це одна із тих подій, де мистецтвом міркувати треба послуговуватися радше для просіювання деталей, аніж для здобуття нових доказів. Ця трагедія така виняткова, істотна та значуща для стількох людей, що нам доводиться потерпати від сили-силенної припущень, домислів й гіпотез. Труднощі полягають у тому, що потрібно відокремити основні факти — цілком неспростовні — від перебільшень теоретиків і репортерів. І тоді, тримаючи собі в пам’яті ту основу, наше завдання розгледіти, які ж висновки можна зробити і що то за істина, навколо якої витає вся таємниця. У вівторок ввечері я отримав телеграму від полковника Росса, власника коня, й від інспектора Грегорі, який займається цим розслідуванням. Обидва кликали мене долучитися до справи.

— У вівторок ввечері! — вигукнув я. — Але ж нині вже четвер. Чому ви не поїхали вчора?

— Тому що, мій любий Вотсоне, я схибив. Таке, боюся, трапляється частіше, ніж будь-хто міг собі уявити, знаючи мене лише з ваших мемуарів. Річ у тому, що я не вірив у здатність так довго переховувати найкращого коня Англії, особливо в такій рідко заселеній місцині, як північний Дартмур. Учора я сподівався, що ось-ось почую про те,

що коня знайшли і що його крадій — убивця Джона Стрейкера. Одначе, коли минув ще один ранок і я довідався, що нічого, крім арешту молодого Фіцроя Симпсона, не досягли, я відчув, що настав і мій час діяти. Усе ж я певен, вчорашній день не пройшов надарма.

— Отже, ви вже маєте якусь теорію?

— Принаймні я ознайомився з визначальними фактами розслідування. Перелічу їх вам, адже це неабияк допомагає витлумачити будь-яку справу. Ба більше, ви заледве зможете мені допомогти, якщо я не поясню, звідки ми розпочнемо.

Я сиджу, обіпершись на подушки, пахаючи своєю сигарою, поки Холмс, нахилившись вперед, перелічує своїм тонким довгим вказівцем важливі моменти на пальцях лівиці й окреслює події, що зумовили нашу подорож.

— Срібносяйний, нащадок Айсономі, — розповідає Холмс, — має такі самі преславні перемоги, як і його предок. Йому йде п'ятий рік, і він вигравав одну за одною кожну нагороду перегонів для полковника Росса, свого щасливця-господаря. Аж допоки біда не сталася, кінь був першим претендентом на кубок Вессекса, і на нього ставили три до одного. Він головний улюбленець глядачів і ніколи їх не розчаровував, навіть у тих ризикованих випадках на нього ставили силу-силенну грошей. Тому, звісно, чимало людей хотіли би перешкодити Срібносяйному змагатися наступного вівторка.

Звичайно, на це зважили в Кінгз-Пайленді, де полковник тримає стайню для тренування. Коня пильно охороняли. Тренер, Джон Стрейкер, — відставний жокей, уже раніше скакав під кольорами полковника Росса, аж поки не став заважким для сідла. П'ять років він був полковниковим жокеєм та сім років тренером, чесно й сумлінно справляючи службу. Він мав усього трьох молодих помічників, оскільки сама споруда невеличка і розрахована лише на чотирьох коней. Кожен з тих парубків почергово ночував у стайні, доки інші спали в сіннику. Усі троє мали добру вдачу. Джон Стрейкер був одруженим, без дітей, жив у невеличкому будиночку за двісті ярдів від стайні та мав покоївку. Сільська околиця доволі пустельна, утім за півмилі на північ є кілька садиб, зведених тавистоцьким підрядником для недужих та любителів чистого дартмурського повітря. Сам Тависток лежить за дві милі на захід, а через болотисто-кам'янисте пустище, також за дві милі, розташований Мейптон — велика тренувальна база лорда Беквотера, де Сайлес Бравн є управителем. З усіх інших боків — зовсім безлюдні простори, де мешкають лише кілька кочових циган. Такою загалом була ситуація станом на минулий понеділок, коли сталася трагедія.

Того вечора коней потренували й вимили, як завше, і стайню закрили о дев'ятій. Двоє хлопців попростували до будинку тренера; там вони ве-

черяли на кухні, поки третій, Нед Гантер, лишався вартувати. Кілька хвилин по дев'ятій служниця Едіт Бекстер понесла йому до стайниці вечерю — баранину в соусі карі. Питва вона не брала, бо в стайні є кран, і таке в них було правило, що, крім води, юнак на чатах більше нічого не пив. Служниця взяла з собою ліхтаря, оскільки було дуже темно і стежина пролягала через болото.

За тридцять ярдів до стаєнь перед Едіт Бекстер вигулькнув з темряви чоловік і гукнув її. Коли він підступив ближче до світла, яке випромінював ліхтар, служниця побачила джентльмена, вдягненого в сірий твідовий костюм з кашкетом на голові. Він був у гамашах і мав важкий ціпок із маківкою. Утім її приголомшило його біле, як полотно, обличчя й те, який він був розтривожений. Років йому швидше за тридцять, ніж за двадцять.

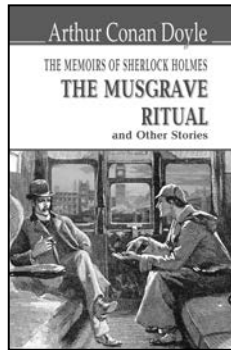
— Скажіть, прошу, де я, — попросив чоловік. — Я вже був вирішив спати на пагорбі, та уздрів світло від вашого ліхтаря.

— Ви біля тренувальних стаєнь Кінгз-Пайленду, — відповіла вона.

— Ох, ну звісно ж! От поталанило! — скрикнув він. — Я знаю, вартувий юнак спить там сам щоночі. Можливо, то йому ви несете вечерю. Я певен, ви не погребете можливістю отримати на нове плаття, чи не так? — Він дістав з кишені жилетки білий скручений папірець: — Як передасте це хлопчині сьогодні ввечері, то матимете найгарнішу сукню, яку тільки можна знайти.

ЗМІСТ

Срібносяйний (переклад Наталі Мальованої).....	3
Картонна коробка (переклад Катерини Рябовол).....	45
Жовте обличчя (переклад Катерини Рябовол).....	81
Біржовий клерк (переклад Ольги Гнатишин)	110
“Глорія Скотт” (переклад Ірини Гоял).....	141
Обряд родини Масгрейвів (переклад Світлани Торби)	174

Arthur Conan Doyle

**THE MEMOIRS
OF SHERLOCK HOLMES:
THE MUSGRAVE RITUAL
AND OTHER STORIES**

Київ : Znannia, 2018. —
206 p. — (English Library).

Для тих, хто читає світову літературу мовою оригіналу, пропонуємо книгу Артура Конана Дойла “Спогади про Шерлока Холмса: Обряд родини Масгрейвів та інші історії” англійською мовою без скорочень та адаптації.

Усі книги серій “English Library” і “American Library” виходять друком мовою оригіналу та у перекладі українською. Розташування тексту твору на сторінках видання англійською відповідає їх розміщенню у книзі українською мовою.

Книги цих серій можна придбати у кращих книгарнях України, передплатити у будь-якому відділенні поштового зв'язку або замовити на сайті нашого видавництва: www.znannia.com.ua.

Передплатні індекси:

74072 — “English Library” (англійською мовою);

21877 — “English Library” (українською мовою);

10174 — “American Library” (англійською мовою);

10654 — “American Library” (українською мовою).